

Складренко-Мельник Ганна Николаївна
кандидат економічних наук

ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»
(Україна)

МЕТОДИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ КОМПЛЕКСНОГО ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Ринкова трансформація підприємств у народному господарстві вимагає якісно нового підходу до оцінки фінансового стану підприємств, до його необхідності та значущості в системі фінансового управління. Підприємства ефективного фінансового менеджменту підприємства виступає використання апарату фінансового аналізу, в якому чільне місце посідають методи комплексного оцінювання фінансового стану підприємства.

Комплексний фінансовий аналіз – це сукупність заходів, спрямованих на збір, узагальнення та обробку акційної фінансової інформації, з метою ідентифікації економічного потенціалу об'єкта аналізу, а також форма подання результатів такої ідентифікації. Саме цей вид аналізу уможливує проведення як ретроспективної, саме перспективної оцінки фінансового стану підприємства, так і відновлює вимогам виконання таких завдань: залучення фінансових ресурсів; пошук високорентабельних проектів; оцінка надійності партнерів; оцінка доцільності інвестування; оптимізація фінансової діяльності підприємства; комплексне фінансове оздоровлення суб'єкта господарювання [1]. Важко визначитися, яке саме із зазначеного кола завдань є найпроблематичніше або найактуальніше, тому що вирішення кожного є вкрай необхідним в умовах ринку, конкуренції і особливо в умовах поглиблення фінансової кризи, конкуренції і підвищеного фінансового ризику.

В умовах агресивного конкурентного середовища підприємства потребують ефективних механізмів позиціонування відносно конкурентів, ринкових базових індикаторів, навіть в порівнянні з досягнутими позиціями щодо власного фінансового стану. В пригоді стають методи комплексного фінансового аналізу, які дозволяють шляхом використання рейтингових моделей, стандартних мультиплікаторів, інтегральної бальної оцінки отримати ранж [3].

Оцінка майнового та фінансово-економічного стану підприємства створює необхідну інформаційну базу для ухвалення управлінських і фінансових рішень щодо проблемних питань оцінки та

цінний-продажу бізнесу, напрямів виробничого та соціального розвитку, залучення або здійснення реальних та фінансових інвестицій, формування потенційних напрямів впливу на операційну, інвестиційну та фінансову діяльність підприємства, що досліджується, з метою реалізації його фінансово-економічного потенціалу.

Також практичне значення застосування апробованих практично господарювання, як визначення так і зарубіжного, моделей комплексного аналізу фінансового стану підприємства заснованих на використанні бальної оцінки та можливостей дискримінаційного аналізу полягає у ідентифікації можливих сценаріїв розвитку в майбутньому, а саме: інтегрально оцінка фінансової стійкості (нагоспроможності) за Г.В.Савицькою дозволяє створити підприємство до одного з п'яти класів, що в свою чергу, створює підручтя оцінки ступеня фінансового ризику банкрутства [5]; методика рейтингової оцінки фінансового стану, рентабельності й методика активності підприємств за В.В. Ковальовим дозволяє проаналізувати основні показники виробничо-господарської діяльності і емітентів, зіставити їх із кращими результатами конкурентів і визначити, яке підприємство є найбільш успішно функціонуючим і вигідним з погляду вкладення інвестиційних засобів [2]; моделі MDA за вітчизняними та зарубіжними науковцями, використання спектра бальною методу з використанням системи «рознесення» значень показників по зонах віддаленості від оптимального рівня (за зонами: показника по зонах віддаленості та благополуччя) дають змогу ризику, безпеки; стабільності та благополуччя) [4]; розрахунок діагностувати імовірність банкрутства підприємства багатofакторної інтегрального показника із застосуванням багатofакторної дискримінаційної моделі за Положенням НБУ про порядок формування та використання банками України резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями від 25.01.2012 р. № 23 дозволяє визначити клас кредитоспроможності позичальника – юридичної особи та в перспективі уникнути кредитного ризику.

Отже, оцінка окремих сторін фінансово-господарської діяльності підприємства на основі інтегрального моделювання органічно комбонується в єдиному інтегральному фінансовому показнику. Позіціонування значення отриманого синтетичного показника в межах визначених інтервалів (груп, зон, класів), в свою чергу спонукатиме до дій в бік зміншення та покращення наявної позитивної оцінки фінансового стану або опрацювання пакету антикризових рекомендацій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бєра Т. Г. Інтегральна оцінка фінансового стану підприємства / Т. Г. Бєра, С. Б. Дембін // Фінанси. – 2009. – №8. – С. 53-61.

2. Ковалева В. В. Фінансовий вплив: Управління капиталом. Вибір інвестицій. Аналіз очікуваності. – 2-е изд. перераб. и доп. / В.В. Ковалева. – М.: Финансы и статистика, 2000. – 512 с.
3. Ковалевська А. В. Критичний аналіз методів оцінки фінансового стану підприємства / А. В. Ковалевська // Бізнесінформ. – 2012. – №3. – С.163-169.
4. Рязова Т. Г. Зарубіжні методи вимірювання ймовірності банкрутства підприємства / Т. Г. Рязова, І. В. Стасюк // Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. – № 3. Т. 1. – С. 177 – 181.
5. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства : навч. посібник. – 3-тє вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2007. – 668 с.

Стефін Влодимир Володимирович
Прикарпатський національний університет імені В. Стефаника
 (Україна)

ПРОБЛЕМАТИКА СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ ЕКОНОМІЧНИМИ ІНСТРУМЕНТАМИ

Основне завдання економічного розвитку населених пунктів – створення матеріально-фінансових умов для забезпечення її соціального розвитку, що, урешті-решт, є місцевим функціонування будь-якої економічної системи. Тому модернізація технологій управління економічним розвитком муніципальної економіки певним чином позначається на її соціальних параметрах.

В свою чергу, соціальний розвиток населених пунктів є процесом підвищення соціального добробуту населення територіальної громади на основі забезпечення соціальних стандартів життя, гарантованих державою.

Згідно з критеріями, що використовує ООН, характеристику рівня якості життя найбільш повно виражають такі комплексні показники життєвого рівня, як тривалість життя, стан здоров'я, освітній потенціал людини, рівень громадянського та культурно-інтелектуального розвитку особи, ступінь забезпечення суспільно-політичних свобод і рівень надійності правових гарантій громадян тощо. Багатомісність проявів життєвості: населення муніципального утворення зумовлює різні аспекти його соціального розвитку, серед яких ми виокремимо: соціально-демографічний, соціально-гуманістичний, соціально-економічний, соціально-демократичний розвиток, соціально-культурний, соціально-релігійний, соціально-екологічний розвиток [3, с. 17–18].

З огляду на вищевикладене, модернізацію економічних інструментів соціального розвитку населених пунктів можна розглядати з

таких позицій: удосконалення економічних технологій реалізації муніципальної соціальної політики; використання економічного потенціалу розвитку громадянського суспільства щодо забезпечення економічного розвитку населених пунктів; модернізації технологій функціонування та розвитку функціонально-галузевих комплексів економічної економіки, продуктивності яких визначає якість муніципальної економіки, продуктивності яких визначає якість соціального середовища населених пунктів; впровадження соціального середовища у функціонування економічних інструментів у розвитку місцевого самоврядування.

Одним із найважливіших завдань органів місцевого самоврядування є формування та реалізація муніципальної соціальної політики, під якою ми розуміємо систему цілей, завдань і технологій їхньої реалізації, спрямованих на забезпечення членів територіальної громади соціальними послугами, на утримання та розвиток соціальної сфери населених пунктів.

Муніципальний рівень покликаний конкретизувати методи, способи та механізми досягнення цілей, визначених державною соціальною політикою, з урахуванням особливостей конкретних територій. Завданням органів місцевого самоврядування, що є найбільш близькими до населення, є безпосереднє надання комплексу соціальних послуг, які забезпечують умови життя людини та її відтворення. [2].

При задоволенні потреби в громадських благах місцеві органи влади беруть відповідальність за їхнє надання різними способами, тобто не обов'язково шляхом організації власного виробництва. Тому масштаби та роль муніципального сектору виходять далеко за межі виробництва матеріальних і нематеріальних благ.

Важливим аспектом забезпечення соціального розвитку населених пунктів є використання економічного потенціалу недержавних організацій, спроможних забезпечити лобювання економічних інтересів членів територіальної громади, стимулювати економічну діяльність рівня соціальної відповідальності суб'єктів місцевого бізнесу. Досвід країн з розвиненою демократією свідчить, що система забезпечення соціального розвитку населених пунктів може бути ефективною лише завдяки налагодженню конструктивних діалогових відносин органів місцевого самоврядування з інституційованими представниками громадянського суспільства. Якщо ці відносини здійснюватимуться на постійній і довготривалій основі, то це сприятиме прозорості та відкритості системи місцевого управління. Діяльність недержавних організацій має спрямовуватися на муніципальному рівні на виконання конкретних завдань на бази